

*Ірина Седельнікова,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності 231 Соціальна робота.
Соціальна педагогіка. Практична психологія,
Державний заклад «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)*

*Науковий керівник: Ярослав Юрків,
доктор педагогічних наук, доцент,
проректор з науково-педагогічної роботи
Державний заклад «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»(м. Полтава)*

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОЇ СФЕРИ

Постановка проблеми. Наразі після закінчення ЗВО сучасна молодь має широкий вибір професії та реалізації свої амбіцій, але іноді трапляється, що отримані знання в ЗВО не завжди відповідає вимогам сфери в якій прагнув працювати спеціаліст. Зазвичай вимоги той чи іншої сфери діяльності випускнику невідомі і тоді основним пріоритетом є самоосвіта та розвиток професійної мобільності.

Виклад основного матеріалу. Серед феноменів мотиваційної сфери, які впливають на ефективність формування професійної мобільності, винятково важливу роль відіграє мотивація досягнення успіху, яка виявляється у визначенні нових цілей, прагненні до успіху і супроводжується переживанням почуття радості від досягнутого, яке стимулює ініціативу, творчу активність здобувачів освіти. Мотивація досягнення успіху сприяє активному пошуку нової інформації, нових способів вирішення завдань, готовності до відповідальності. Наслідком створення ситуації успіху є формування у здобувачів освіти позитивної професійної «Я-концепції», яка виступає умовою реалізації їхніх творчих можливостей. Від молоді вимагається не тільки відмінне володіння професією, а насамперед, формування нових суб'єктивних якостей, серед яких найважливішими є інтегрованість і цілісність особистості, ерудованість та здатність до швидкої орієнтації в соціальній ситуації, готовність до переорієнтації і перенавчання, оновлення знань, умінь і навичок, самостійність і відповідальність за свій вибір. Пріма

Р. стверджує, що суспільство зацікавлене в такому фахівцеві, який уміє думати самостійно і вирішувати різноманітні проблеми, застосовувати знання, здобуті у процесі навчання; володіє критичним і творчим мисленням, яке сформоване у процесі освіти; вміє здобувати нові знання, здібний до самонавчання, самоосвіти, адаптивний [1].

Грицькова Н. зазначає, що головна мета професійної освіти полягає у підготовці кваліфікованого фахівця відповідного рівня і профілю, конкурентоздатного на ринку праці, компетентного, відповідального, такого, який вільно володіє своєю професією й орієнтується в суміжних галузях діяльності, здатного до ефективної роботи за фахом на рівні світових стандартів, готового до постійного професійного зростання, соціально-професійної мобільності [2].

Професійна підготовка майбутнього фахівця розуміє під собою формування та розвиток освітніх потреб, реалізації в своїй діяльності, збагачення новими знаннями, самореалізацію самоосвіту, формування способу життя та статусне зростання. Задоволення цих потреб надає можливість самореалізації та мобільності в життєвих та професійних ситуаціях. Зростає значимість формування соціальної мобільності майбутнього фахівця соціономічної сфери. У цьому контексті доцільно говорити і про соціальну мобільність, яка може бути різних типів: горизонтальна й вертикальна, між різними поколіннями і в межах одного покоління [3]. Дячок Н. зазначає, що одним з основних чинників формування соціальної мобільності є професія. У сучасному інформаційному суспільстві розвиток новітніх технологій дає поштовх появи нових професій, які, з одного боку, вимагають високої кваліфікації і підготовки, з іншого – є високооплачуваними та престижними. Завдяки цьому зростає рівень мобільності як добровільної, орієнтованої на досягнення, так і вимушеної, заснованої на необхідності підвищення кваліфікаційного рівня [4]. У сучасній освітній практиці соціальна мобільність, активна позиція педагога, наставника, їхня діяльність та взаємодія саме в період навчання в університеті стають необхідними умовами успішного ставлення фахівця протягом усього життя. Безпосереднє відношення до успішної життєвої самореалізації має соціальна мобільність, насамперед, у професійній підготовці сучасного фахівця в умовах вищої освіти [3].

Підводячи підсумок, можна сказати, що чинниками соціальної мобільності є мотивація особистості, професійна спрямованість, педагогічні здібності та самопізнання, адаптація та самореалізація, творчий потенціал, педагогічна підтримка, професійна підготовка, професійна діяльність. Болотська О. зазначає, що процес і результат освіти здобувача освіти повинен бути націлений на відповідність потребам споживачів, досягненням науки, на формування здатності відповідати новим викликам суспільства, що трансформується [5]. О. Балакірева стверджує, що додатковими чинниками мобільності є компетенції: обдарованість – соціальний капітал – соціальна активність – цінності – стать – наявність партнера [6].

Висновки. Отже, аналіз низки джерел з проблеми формування соціальної мобільності фахівця соціономічної сфери у процесі професійної підготовки дає можливість виокремити такі особливості формування соціальної мобільності: 1) компетентнісний підхід, спрямований на формування соціальної мобільності фахівця соціономічної сфери; 2) розроблення й впровадження сучасних освітніх та професійних стандартів (підвищення її якості, досягнення нових освітніх результатів, які забезпечують подальший розвиток усіх ланок освіти); 3) соціальна мобільність майбутніх фахівців соціономічної сфери – провідний компонент стандарту освіти, саме це повинно стати засобом фіксації стану вищої освіти й орієнтувати фахівця на досягнення нової якості, адекватної сучасним, навіть прогнозованим, запитам особистості, суспільства і держави; 4) навчання як особливий вид освітнього процесу, що сприяє формуванню професійної спрямованості, моральної стійкості, креативності та готовності до продовження освіти, тобто необхідних змістових характеристик соціальної мобільності [3]. Потребують подальшої розробки умови, шляхи і моделі формування професійної мобільності в процесі професійної підготовки фахівців соціономічної сфери.

Список використаних джерел:

1. Пріма Р. М. Формування професійної мобільності майбутнього вчителя: вектори наукових досліджень. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка* : зб. наук. праць. Київ : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С. 41–47.

2. Грицькова Н. В. Особливості соціально-професійної мобільності вчителя в умовах сучасної середньої школи. *Науковий вісник Донбасу*. 2011. №1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2011_1_6. (дата звернення: 27.04.2023).

3. Бойко Г. Соціальна мобільність педагога: теоретико-методологічний аспект. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2016. № 2. С.66-75.

4. Дячок Н. В. Навчання в університеті як один з пріоритетів формування успішної соціальної мобільності студентів. *Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки* : матер. IV щорічної Всеукр. наук.-практ. конф., 27 берез. 2014 р. Київ, 2014. С. 200-205.

5. Болотська О. А. Чинники соціальної мобільності сучасної молоді в контексті реформування системи вищої освіти . *Науковий вісник Донбасу*. 2012. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_4_24 (дата звернення: 27.04.2023).

6. Процеси соціальної мобільності у сучасному суспільстві : колективна монографія / О. М. Балакірева та ін.; за ред. О. М. Балакіревої. Київ: Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2014. 208 с.

*Дмитро Филипюк,
здобувач третього рівня вищої освіти,
аспірант, 011 освітні педагогічні науки,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія*

Науковий керівник: **Олена Пехота,**
*доктор педагогічних наук,
професор кафедри соціальної роботи, менеджменту
освіти та педагогіки вищої школи,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія*

ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН З АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Постановка проблеми. Оновлення професійної підготовки майбутніх фахівців медицини набуває особливої актуальності на сучасному етапі розвитку як медичної, так і педагогічної сфери. Тому